

Estètica de la música II

Codi: 100635
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500240 Musicologia	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Germán Gan Quesada

Correu electrònic: German.Gan@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit per a la matrícula de l'assignatura.

Objectius

1. Conèixer la línia evolutiva del pensament musical del Renaixement fins al segle XX.
2. Comentar un text d'època o actual sobre la temàtica de què versa l'assignatura.
3. Relacionar els temes principals del pensament musical des del segle XV a l'actualitat amb l'evolució històrica de la creació musical.
4. Contextualitzar l'estètica musical dins del marc de la teoria i pensament filosòfics generals i específicament artístics.
5. Visibilitzar l'aportació de les dones al pensament estètic musical dels darrers segles.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer els corrents del pensament, en totes les seves dimensions, en relació amb la música.

Resultats d'aprenentatge

1. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
2. Comunicar per escrit, amb correcció, precisió i claredat argumentals i terminològiques, els coneixements adquirits, tant en l'àmbit de l'especialització com de la divulgació musicals.
3. Desenvolupar habilitats per a la transferència de la formació musicològica a l'àmbit de la divulgació i la informació musicals.
4. Desenvolupar la capacitat crítica per interpretar textos musicals de naturalesa estètica.
5. Estructurar les idees tenint en compte les diferents parts d'un text acadèmic
6. Fer prediccions i inferències sobre el contingut d'un text.
7. Fer prediccions i inferències sobre l'adscripció del contingut del text a un determinat corrent estètic.

8. Identificar els errors normatius, estilístics o argumentatius d'un text.
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
10. Integar els coneixements adquirits en l'elaboració de textos sintètics i expositius adequats a l'àmbit comunicatiu acadèmic i d'especialització.
11. Organitzar el contingut d'un text d'estètica de la música, identificant-ne les idees principals i secundàries.
12. Relacionar la creació i la recepció musicals amb els fonaments estètics i literaris de cada època.
13. Utilitzar estratègies que ajudin a planificar i a desenvolupar les idees i a resumir i avaluar el text escrit.
14. Valorar l'evolució de l'estètica de la música des d'una perspectiva diacrònica.

Continguts

Els continguts de l'assignatura es distribuïxen en quinze estudis de cas:

1. La teoria musical al llarg del segle XV: Tinctoris, Ramos de Pareja, Gaffurio.
2. *Musica reservata* i *musica poetica*
3. Música i text a inicis del Barroc: el naixement de l'òpera i la polèmica Artusi/Monteverdi.
4. El concepte d'estil musical i classificacions estilístiques durant el segle XVII.
5. El bell i el sublim com a categories estètiques al segle XVIII: de Edmund Burke a Immanuel Kant.
6. Música i llenguatge: la *Querelle des Bouffons* i les teories sobre l'origen comú de música i capacitat lingüística.
7. L'estètica musical kantiana.
8. El gir romàntic: Sturm und Drang, Prerromanticisme i l'estètica del sentiment.
9. Cap a una estètica formalista: Eduard Hanslick.
10. Música absoluta vs música programàtica.
11. Músics-filòsofs / filòsofs-músics: Richard Wagner, Friedrich Nietzsche.
12. El fonament estètic dels moviments d'avantguarda.
13. Possibilitat d'una sociologia de la música: de Max Weber a Theodor Wiesegrund Adorno.
14. La 'nova música' i la renovació del pensament musical rere la Segona Guerra Mundial.
15. Música i (post)modernitat(s).

Metodologia

- Les sessions presencials serviran com a introducció estètica general dels continguts de l'assignatura i es complementaran amb el comentari analític de una selecció de textos i/o audicions representatius.

- A l'inici de cada tema es facilitarà (via Aula Moodle) una breu antologia de textos, el treball sobre els quals constituirà la tasca autònoma principal de l'alumne, a fi de ser comentats en la darrera sessió de cada unitat temàtica.

- L'Aula Moodle de l'assignatura és l'espai de referència de les seves activitats i actuarà com a repositori únic dels seus materials docents i comunicacions; tota consulta relativa a l'assignatura haurà de transmetre's pel mail associat a aquesta Aula Moodle i, per tant, no s'atendran mails sobre l'assignatura enviats mitjançant l'adreça electrònica general del professor.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions presencials de caire teòric-pràctic	43,5	1,74	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			

Preparació de la ressenya d'article	35	1,4	1, 2, 4, 5, 9, 10, 14
Tutories individuals	4,5	0,18	3, 5, 8, 10, 12, 14
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	62,5	2,5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Avaluació

- Primera prova parcial [segona setmana d'abril de 2019].
- Segona prova parcial [última setmana de maig de 2019].
- Ressenya d'article: la proposta de textos es facilitarà a l'alumne a mitjans març de 2019. Es determinarà a l'inici de l'activitat docent de l'assignatura les dates de lliurament parcial d'aquest ítem d'avaluació, així com l'extensió, format i via de lliurament adients.
- La superació dels tres ítems d'avaluació és independent i obligatòria per completar el recorregut de l'assignatura; els percentatges que s'hi adjudiquen són indivisibles. No es contemplarà la possibilitat de superar l'assignatura sense el lliurament i avaluació positiva d'aquests tres ítems i en cap cas es realitzaran mitjanes de qualificacions amb una nota parcial suspensa.
- La possibilitat de reavaluació es limita a un percentatge màxim del 40%, és a dir, a un dels dos exàmens parcials establerts o a la recensió, prèvia consulta amb el professor responsable i en la data establerta a l'efecte per la Facultat. La qualificació màxima assolible en el procés de reavaluació d'aquests ítems és de 6.
- La data de revisió de les qualificacions dels ítems d'avaluació es comunicarà al moment de la seva publicació, via Aula Moodle de l'assignatura.
- Es considerarà "no avaluable" l'alumne que no lliuri cap element d'avaluació dels establerts en aquest apartat; en qualsevol altre cas, l'alumne haurà començat el procés d'avaluació i, per tant, rebrà la qualificació numèrica que li pertoca sobre la base dels ítems lliurats.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen parcial	30%	1,5	0,06	2, 3, 12, 14
Examen parcial	30 %	1,5	0,06	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 14
Recensió d'un article o assaig de contingut estètic	40%	1,5	0,06	5, 10, 13

Bibliografia

N. B. No s'hi inclouen fonts primàries, la referència de les quals es donarà al llarg de les sessions presencials i com a part de l'antologia de textos facilitada a l'alumnat a l'inici de cada unitat temàtica.

ALCARAZ, M.ª José y PÉREZ CARREÑO, Francisca (eds.). *Significado, emoción y valor. Ensayos sobre filosofía de la música*. Madrid: Antonio Machado Libros, 2010.

BARDEZ, Jean-Michel. *Les écrivains et la musique au XVIIIe siècle*. Genève: Slatkine, 1980.

BLACKBURN, Bonnie J. y LOWINSKY, Edward E. (ed.). *A Correspondance of Renaissance Musicians*. Oxford: Clarendon Press, 1991.

- BOWIE, Andrew. *Music, Philosophy and Modernity*. Cambridge et al.: Cambridge University Press, 2007.
- BOWMAN, Wayne D. *Philosophical Perspectives on Music*. Oxford: Oxford University Press, 1998.
- CALLE, Román de la (ed.). *Arte, gusto y estética en la Encyclopédie*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2009.
- CLAUDON, Francis. *La musique des romantiques*. Paris: Presses Universitaires de France, 1992.
- COOK, Nicholas y EVERIST, Mark (ed.). *Rethinking Music*. Oxford: Oxford University Press, 1998.
- COURT, Raymond. *Adorno et la Nouvelle Musique*. Paris: Klincksieck, 1981.
- CRUZ CRUZ, Juan. (ed.) *La realidad musical*. Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra, 1998.
- DAHLHAUS, Carl. *Estética de la música*. Berlin: Reinchenberger, 1996.
- DAHLHAUS, Carl. *La idea de la música absoluta*. Barcelona: Idea Books, 1999.
- DARBON, Nicolas. *Musica Multiplex. Dialogique du simple et du complexe en musique contemporaine*. Paris: L'Harmattan, 2007.
- DEFEZ, Antoni. *Música i sentit. El cas Wittgenstein*. València: Universitat de València / PUV, 2008.
- DIDIER, Béatrice. *La musique des Lumières*. Paris: Presses Universitaires de France, 1985.
- DOUMET, Christian. *L'île joyeuse. Sept approches de la singularité musicale*. Saint-Denis: Presses Universitaires de Vincennes, 1997.
- DURAND-SENDRAIL, Béatrice. *La musique de Diderot*. Paris: Kimé, 1994.
- ECO, Umberto. (ed.). *Historia de la belleza*. Barcelona: Lumen, 2004.
- ESCAL, Françoise. *Espaces sociaux, espaces musicaux*. Paris: Payot, 1979.
- FERRER, Anacleto (ed.). *Grimm, Diderot, Rousseau y D'Alembert. La Querrela de los Bufones*. València: Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat, 2008.
- FOSTER, Hal (ed.). *La postmodernidad*. Barcelona: Kairós, 2002 (5ª ed.).
- FUBINI, Enrico. *La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
- FUBINI, Enrico. *Música y lenguaje en la estética contemporánea*. Madrid: Alianza Editorial, 1994.
- FUBINI, Enrico. *El siglo XX: entre música y filosofía*. València: Universitat de València / PUV, 2014.
- GARCÍA LABORDA, José M.^a (ed.). *La música moderna y contemporánea a través de los escritos de sus protagonistas (una antología de textos comentados)*. Sevilla: Editorial Doble J, 2010 (2ª ed.).
- GARCÍA REVILLA, Enrique. *La estética musical de Hector Berlioz a través de sus escritos*. València: Universitat de València / PUV, 2013.
- GAVILÁN, Enrique. *Entre la historia y el mito. El tiempo de Wagner*. Madrid: Akal, 2013.
- GAVILÁN, Enrique. *Otrahistoria del tiempo. La música y la redención del pasado*. Madrid: Akal, 2009.
- GEORGIADIS, Thrasybulos. *Musica e Linguaggio*. Napoli: Guida, 1989.
- GLOAG, Kenneth. *Postmodernism in Music*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
- GODWIN, Jocelyn. *L'ésoterisme musical en France, 1750-1950*. Paris: Albin Michel, 1991.

- GONZÁLEZ SERRANO, Carlos Javier. *Arte y música en Schopenhauer. El camino hacia la experiencia estética*. Madrid: Locus Solus Ediciones, 2016.
- GOZZA, Paolo (ed.). *La Musica nella rivoluzione scientifica del Seicento*. Bologna: Il Mulino, 1989.
- KRAUSS, Rosalind. *La originalidad de la vanguardia y otros mitos modernos*. Madrid: Alianza Editorial, 1996.
- LANG, Paul Henry. *Reflexiones sobre la música*. Madrid: Debate, 1998.
- LIPOVETSKY, Gilles y SERROY, Jean. *La pantalla global*. Barcelona: Anagrama, 2009.
- LISCIANI-PETRINI, Enrica. *Tierra en blanco. Música y pensamiento a inicios del siglo XX*. Madrid: Akal Ediciones, 1999.
- LONCKE, Joycelyne. *Baudelaire et la musique*. Paris: A.G. Nizet, 1975.
- MAGEE, Bryan. *Wagner y la filosofía*. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 2011.
- MANIATES, Maria Rika. *Mannerism in Italian Music and Culture, 1530-1630*. Manchester: Manchester University Press, 1979.
- MARTIN, Marie-Pauline y SAVETTIERI, Chiara (eds.). *La musique face au système des arts ou les vicissitudes de l'imitation au siècle des Lumières*. Paris: Vrin, 2013.
- MATAMORO, Blas. *Nietzsche y la música*. Madrid: Fórcola Ediciones, 2015
- MIRIMONDE, Albert P. de. *Astrologie et musique*. Genève: Minkoff, 1978.
- "Música y pensamiento" [dossieres *Scherzo*, 332 (septiembre de 2017) y 339 (abril de 2018).
- Musique et Humanisme à la Renaissance*. Paris: Presses de l'École Normale Supérieure, Centre V. L. Saulnier, Univ. Paris-Sorbonne, 1993.
- NATTIEZ, Jean-Jacques. *Le combat de Chronos et d'Orphée*. Mesnil-sur-l'Estrée: Christian Bourgeois, 1993.
- NEUBAUER, John. *La emancipación de la música instrumental*. Madrid: Visor, 1992.
- PADDISON, Max. *Adorno's aesthetics of Music*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
- PALISCA, Claude V. *Humanism in Italian Renaissance Musical Thought*. New Haven: Yale University Press, 1985.
- PALISCA, Claude V. *Studies in the history of Italian Music and Music Theory*. Oxford: Clarendon Press, 1994.
- PARDO, José Luis. *Esto no es música*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2007.
- PÉREZ MASEDA, Eduardo. *El Wagner de las ideologías*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2004.
- PERLOFF, Marjorie. *El momento futurista*. Valencia: Pretextos, 2010.
- POLO PUJADAS, Magda. *L'estètica de la música*. Barcelona: UOC, 2007.
- POLO PUJADAS, Magda. *La música de los sentimientos. Filosofía de la música de la Ilustración*. Murcia: Éditum, 2010.
- POLO PUJADAS, Magda. *Filosofía de la música del futuro*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza, 2017.
- PONS, Jordi. *El camino hacia la forma. Goethe, Webern, Balthasar*. Barcelona: Acantilado, 2015.
- POUSSEUR, Henri. *Música, semántica, sociedad*. Madrid: AlianzaEditorial, 1987.

- RASULA, Jed. *Dadá. El cambio radical del siglo XX*. Barcelona: Anagrama, 2016.
- ROWELL, Lewis. *Introducción a la filosofía de la música*. Barcelona: Gedisa, 1987.
- RUIZ DE SAMANIEGO, Alberto. *La inflexión posmoderna: los márgenes de la modernidad*. Madrid: Akal, 2004.
- SABATIER, François. *Miroirs de la musique. La musique et ses correspondances avec la littérature et les beaux-arts*. Paris: Arthème Fayard, 1998.
- SÁNCHEZ DE ANDRÉS, Leticia y PRESAS, Adela (eds.). *Música, ciencia y pensamiento en España e Iberoamérica durante el siglo XX*. Madrid: Servicio de Publicaciones de la UAM, 2013.
- SÁNCHEZ MECA, Diego. *El itinerario intelectual de Nietzsche*. Madrid: Tecnos, 2018.
- SANTIAGO GUERVÓS, Luis de. *Arte y poder. Aproximación a la estética de Nietzsche*. Madrid: Trotta, 2004.
- SCHUTZ, Alfred. *Frammenti di fenomenologia della musica*. Milano: Guerini, 1996.
- SCRUTON, Roger. *The Aesthetics of Music*. Oxford: Clarendon Press, 1997.
- SILBERMANN, Alfons. *Estructura social de la música*. Madrid: Taurus, 1961.
- SPOTTS, Frederic. *Hitler y el poder de la estética*. Madrid: Fundación Scherzo, 2011.
- STRUNK, Oliver. *Source Readings in Music History*. London: Faber & Faber, 1981 (2ª ed.).
- TRIAS, Eugenio. *El canto de las sirenas*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2007.
- TRIAS, Eugenio. *La imaginación sonora*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2010.
- WYMEERSCH, Brigitte van. *Descartes et l'évolution de l'esthétique musicale*. Sprimont: Mardaga, 1999.
- https://www.wikisofia.cat/wiki/Pàgina_principal